

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/112778,Zniszczenia-Warszawy-w-1939-roku-w-obiektywie-Antoniego-Snawadzkiego.html>
27.02.2026, 23:12

Zniszczenia Warszawy w 1939 roku w obiektywie Antoniego Snawadzkiego

28.09.2025

Kamienice między placem Krasińskich i ul. Nowiniarską (pl. Krasińskich 6/8/10 - ul. Nowiniarska 1/3/5) - widok części północnej z placu w kierunku wschodnim

Ruiny zniszczonych kamienic przy ul. Franciszkańskiej (prawdopodobnie po północnej stronie między ul. Nalewki i ul. Bonifraterską)

Budynki przy ul. Wierzbowej - widok z placu Teatralnego. Od prawej: fragment kamienicy Petiscusa (ul. Wierzbowa róg Senatorskiej), dalej zburzona kamienica Dmuszewskiego

Zniszczona zabudowa północnej pierzei placu Piłsudskiego - widok w kierunku północnym. Widoczne ruiny spalonych kamienic przy ul. Wierzbowej 2 i ul. Ossolińskich 8

Wypalone domy przy ul. Królewskiej

Spalone tylne pawilony Szpitala Św. Ducha przy ul. Elektoralnej 12

Zniszczona kamienica przy ul. Rynkowej (współcześnie rejon Parku Mirowskiego)

Ruiny zniszczonych budynków przy obecnie nieistniejącej ul. Wielkiej (współcześnie okolice placu Defilad)

Okolice Dworca Głównego. Na pierwszym planie zniszczony budynek tzw. „Nowej Poczkalni” dawnego Dworca Wiedeńskiego, za nim tylna fasada Hotelu „Astoria”. W tle po lewej zabudowa wzdłuż ul. Chmielnej

Budynek Orbisu (Al. Jerozolimskie 33 róg ul. Marszałkowskiej 98) - widok w kierunku północnym. Po lewej w głębi kamienica Lothego (Al. Jerozolimskie 34/36 róg ul. Marszałkowskiej 100)

Częściowo zburzony budynek przy ul. Emilii Plater

Ruiny zniszczonych budynków na rogu ul. Marszałkowskiej i Wspólnej - widok pod kątem przez ulicę

Spalona kamienica hr. Ostrowskiego na rogu ul. Świętokrzyskiej i Mazowieckiej - widok z pl. Napoleona (obecnie pl. Powstańców Warszawy)

Zniszczone domy po północnej stronie ul. Ordynackiej - widok prawdopodobnie z rogu ul. Kopernika. Na końcu tzw. Dom Miłosierdzia, w tle po prawej budynek Konserwatorium Muzycznego

Zniszczone budynki przy ul. Ordynackiej i Okólnik

Uszkodzone kamienice przy alei 3 Maja

Zniszczony budynek Szkoły Powszechnej przy ul. Szerokiej (obecnie ul. ks. Ignacego Kłopotowskiego)

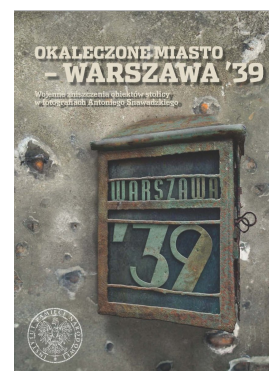

Zniszczone domy przy ul. Zamoyskiego

Ruiny domów przy ul. Wołomińskiej

Antoni Snawadzki urodził się w 1897 r. w Kaliszu i wychował w patriotycznej atmosferze. Wstąpił do Legionów Polskich, później działał w konspiracji POW. Po odzyskaniu niepodległości służył w Wojsku Polskim. Walczył w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 r. i w III powstaniu śląskim. Pasjonował się fotografią, lecz nie udało mu się podjąć działalności zawodowej w tej dziedzinie.

W 1939 r. wziął udział w obronie Warszawy. Po kapitulacji pozostał w mieście i prywatnym aparatem fotografował jesienią 1939 r. zniszczone budynki, ślady walk i ekshumacje ofiar. Został aresztowany 19 stycznia 1940 r. przez niemiecką policję. Jego późniejsze losy pozostają do dziś tajemnicą.

W czasie Powstania Warszawskiego kolekcja jego zdjęć uległa rozproszeniu. Część odbitek została odnaleziona na terenie Warszawy i trafiła do zbiorów Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce oraz do Muzeum Historycznego m.st. Warszawy. Dużą partię zdjęć w 1966 r. przekazał Głównej Komisji Bolesław Modzewski.

Obecnie największym zbiorem zdjęć Antoniego Snawadzkiego dysponuje Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej. [W 2019 roku Archiwum IPN przygotowało wystawę plenerową, na którą złożyły się zdjęcia Antoniego Snawadzkiego, obrazujące zniszczenia Warszawy po oblężeniu w 1939 r.](#)

W 2009 roku Instytut Pamięci Narodowej wydał album [„Okaleczone miasto – Warszawa '39. Wojenne zniszczenia obiektów stolicy w fotografiach Antoniego Snawadzkiego”](#), oprac. Marcin Majewski. Publikacja przedstawia fotografie autorstwa Antoniego Snawadzkiego dotyczące zniszczeń Warszawy w 1939 roku. Unikalne zdjęcia pochodzą z zasobu archiwum Instytutu Pamięci Narodowej. Przedstawiają zniszczone lub uszkodzone szpitale, kościoły, szkoły, dworce kolejowe, obiekty administracyjne, ale także hotele i budynki mieszkalne. Ukazują okaleczone miasto – Warszawę z jesieni 1939 roku. Ponad 130 fotografii zostało wykonanych w okresie pomiędzy sierpniem a grudniem 1939 roku. W publikacji zamieszczono także fotografie z archiwum rodziny Snawadzkiego oraz wzbogacono ją o plany wybranych części Warszawy, a także o fotografie współczesne.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Fotogaleria